

Rakel Haslund-Gjerrilds tale ved Regensens 400-årsjubilæum

Taler

Rakel Haslund-Gjerrild
Forfatter og sinolog

Dato

28. april 2023

Sted

Festsalen, Københavns
Universitet

Kære jer

Mon ikke de fleste herinde på et eller andet tidspunkt har haft samme oplevelse, nemlig dén at træde ind gennem porten til den røde gård, fx. en lys nat på kanten til maj og i egne tanker gå forbi den gaffelhullede opslagstavle og bunkerne af ulæste aviser for så midt på gårdspladsen pludselig at falde ud af sig selv og mærke en sær sitren ved synet af den forårskyskede Frøken Lind - gennem hvis grønne slør man ser, at morgenenstjernen stadig svæver foran stjernetårnet. For er netop den sitren ikke årsagen til, at vi er samlet her i dag?

Den sitren kan nok komme af meget, men jeg tror, at det i dette tilfælde delvis skyldes en æstetisk berørelse. For at træde ind på Regensen er som at gå ind i godt digt. Når jeg mærker den sære sitren, der kan blive til poesi, ja så er det ofte, fordi jeg er trådt ind i en situation eller et sted, hvor tiden pludselig fremstår som i relief, altså et øjeblik hvor forholdet mellem det personlige lille nu og den dybe tid bliver synlig som en særlig form for udstrakt tid, altså et nu som både er et sekund og en livstid, personlig og alligvel fælles.

Som den første morgen man laver kaffe til en ny kærlighed, en handling om hvilken, der står en særlig glød, fordi det at lave kaffe er en almindelighed, man har gentaget utallige gange før og som alligevel i dette øjeblik atter er en første gang, men sat i relief fordi handlingen også er gennemvædet af håb — skal dette gentage sig morgen efter morgen?

Det er et lille nu, men dirrende af både fortid og fremtid — ja, en glimt af dyb tid som kun forstærkes af et lille af knips af indsigt: At man her i dette øjeblik — som føles så særligt i ens eget liv — ligner alle andre, at man er et helt almindeligt forelsket mennesketdyr.

At bo på Regensen giver en lignende fornemmelse af at befinde sig i dyb tid. Mens man bor der, er man det meste af tiden så opslugt af sit pludseligt så berigende liv, at der næsten kun *er* ét nu, én tid og ét rum, men den tyngde af generationer, der har levet og åndet og tænkt og elsket her, dukker hele tiden op som set gennem øjenkrogen: Traditioner på trekroner, et nedarvet drilsk fjendskab, som ingen husker årsagen til, nogle særlige ord, der hører et 400 år gammelt folk til.

Her i dag står vi altså i dyb tid, for sekelsfejring er jo intet særsyn på Regensen. Sidste fejring var den 30. juni 1923, hvor beboeren af værelse 1x1, en forældreløs og temmelig fattig lollandsk teologistuderende ved navn Kaj Munk, i en kantate gav den 300-årige Regens et løfte på vegne af alle “at med vor Ungdom som en Ed at ville leve Livet” - og noget mere djævelsk og meget mindre højstemt i den drikkeviser, han skrev samme år, “Mit navn er Kuns Jensen” som alle Regensianere kender i dag. Men helt så dionysisk var det ikke i begyndelsen for Kaj Munk at flytte ind på Regensen. Han holdt døren til værelset aflåst dag og nat for at kunne passe sine forelæsninger — han var altså et regensspøgelse, der efter et halvt år kun var blevet bekendt med tre-fire fæller på køkkenet. MEN så skete dét, der sker for så mange regensianere: Han bliver lokket med til en generalforsamling og vågner op dagen efter med et absolut uønsket regensembede som bladmand. “Jeg var var kommet ud at svømme,” skriver han i sine erindringer “uværgerligt inddraget i Regenslivet. Af alle de velgerninger Gud har gjort mig, har han ikke gjort mig ret mange større. Aldrig havde jeg anet at livet var så rigt...” og fra da af “sjoflede Kaj Munk sin læsning og røg sin tobak, skød piger, beluxed og drev den med snak.” Det gik faktisk så vidt for sig, at skriveriet blev sat på en pause for Kaj Munk — han var ved at drukne i Regenshavet — og måtte til sidst eksilere sig selv et halvt års tid i Buddinge for at få skrevet.

Det er godt set, at Jensen rimer på Regensen - for det er altså såre almindeligt at opleve Regensen som en helt særligt livsforvandlerende hændelse. Selv anede jeg heller ikke hvilket magisk skab, jeg var trådt ind i, da jeg flyttede på Regensen den første august 2012, knap 24 år gammel. Jeg husker tydeligt hvordan jeg — gående ned af Store Kannikestræde på vej til mit første rundvisning inden indflytning — egentlig var mere optaget af, at jeg netop havde passeret Admiral Geddes gård, fordi en person, jeg var ved at skrive en roman om, havde haft sin gang på digterkroen derinde — men — ja, så åbnede porten til den røde gård

sig, og den roman blev aldrig skrevet færdig. I et digt fra en måned før min indflytning skrev jeg:

*Jeg venter på at tiden synker ned i øjenhøjde
at verden slår sine skabslåger op
så jeg kan træde gennem tidens bagbeklædning*

Jeg anede ikke denne sidste juli før Regensen, at det præcis var hvad Regensen ville komme til at gøre for mig. Stort set fra en dag til en anden kravlede jeg ud af eksistentielt hul, jeg havde befundet mig gennem et par år efter et voldsomt tros- og meningstab, jeg holdt op med at føle mig så forbandet ensom, ikke længere en betragter, næ, Regensen lærte mig at gå til fester, at min tidligere så akavet nørdethed var pludselig at have kant og at være interessant — og i et par år holdt jeg helt op med at skrive — borset fra erotiske digte. Ja, endelig var jeg ankommet til mit livs nu, i øjenhøjde med tiden. Da jeg så efterfølgende kom i gang med at skrive igen, var det med en ny tillid— siddende i vindueskarmen i Kaj Munks gamle værelse 1x1, ofte oppe klokken daggry sammen med den af regensdruer så fede solsort, og vi to, fuglen og jeg kunne da holde øje med, hvem der listede sig ud af opgange, de ikke selv boede på... Jeg fik på mine mere end fem års Regenstid faktisk skrevet to en halv bog. Ville det have været muligt, hvis ikke det også netop var et legat at bo på Regensen? Det tager tid at dannes som tænkende menneske, det er dyrt at bo i København. Igen i vores tid, hvor uligheden aldrig har været højere, siden man begyndte at måle den slags, er det atter ved at blive for dyrt for dem, der ikke har formuende familie, at blive skabende mennsker. De lovede billige studieboliger udebliver. Studerende i dag er tvunget til oppebære stor gæld, eller arbejde virkelig meget. Regensen derimod er at med ét telefonopkald pludselig at blive arving til en formue i de år, hvor dét måske betyder allermest, hvor man endnu kun er en kimplante og har brug for god jord og meget tid. I dag fejrer vi ikke kun de smukke og gamle fysiske rammer, men også det økonomiske fundament, hvorpå åndslivets her kan udfolde sig, at Regensen er storslået og billig!

Så hvad er Regensen?

Regensen er 400 år. 400 års drømme og liv og rod og bras. Til jer som bor på gården nu: Ryd nænsomt op, i en hårfin balance med brandmyndighederne javist, men lad gerne ting hobe sig op i det magiske skab Regensen, for dette sammensurium af ritualer og pulterkammer er del af magien. Arkitekten Martin

Borch, Regensens redningsmand, skrev om opførelsen af buegangen og Kasernen i 1906-08: "Det roderi, der fandtes på Regensens lofter, er ikke til at beskrive. På kirkeloftet fandtes et alen højt lag af alt muligt skrammel, masser af ruder, alle slags stole, borde og bogreoler, billedrammer, gamle piber og et nyfødt barn i spiritus samt mange menneskeknogler, pistolpatroner og skår af ler og fajancefade, kopper m.m." Liv udtrykker sig i rodet mangfoldighed og i et utal af underlige udviklingsformer, Regensen er vild biotop - just nu mens vi sidder her, demonstreres der foran Christiansborg for mere vild natur i Danmark, for vi skal tage vare på den rigdom af liv, vi har fået i arv. I en forstand er Regensen jo bare et kollegie, men en ung birk er ikke det samme som en gammel eg— har I ikke også altid ønsket at kunne tale med gamle træer og kirker? Regensen - ja, Regensen er faktisk en bygning, som taler og har sprog.

Og så er Regensen også et *nu*, for mig og for så mange andre før en åbning ind til ens eget livs *nu*, men også et *nu* for dem der for tiden bebor gården, at kunne følge med samfundets og tidens *nu* er dét, der gør en tradition levende. Regensens *nu* er opslugende. Ja, gården kræver meget af dem, der bor her. Og mon ikke, at der for de fleste kommer en periode, hvor forelskelsen ophører, næsten med tilbagevirkende kraft — hvor man må spørge sig selv, om det var *for* meget? Fra ikke at have kunnet forestille sig nogen anden måde at bruge sine tyvere på, begynder man måske at spekulere over de andre liv, man kunne have haft. Den friværdis man kunne have sparet op i en lejlighed. Det romanmanus der døde på vej gennem porten til Regensen. Nogen flytter måske fra gården med akut studentikos- ritual-forstoppelse. Men så går der et par år og så kommer der en dag, hvor Regensen kalder og byder ind til årssdag - og man går op på sit eget loftsrum, roder kasse efter kasse igennem med ugledims og sjoflinger og revyblade, man efterspørger billeder hos de dusiner af venner, man fik på grund af lange nætter og formiddage, hvor man sad sammen i gården sporadisk læsende, altid diskuterende, kold kaffe på ølklissetræ bænke i solen, sitrende af liv, som tusinder af regensianere før os. Så her til sidst vil jeg give ordet til den cirka hundrede år ældre boboer af mit, nej vores gamle værelse — 1x1, som siger lige præcis, hvad både jeg og fremtidens nye regensianere vil kunne sige om livet på den røde gård: "Klokken står 12 på Regensens ur, og den slår 1 og den slår 2 og man er ung, og verden er vel ikke større end, at den eneste betingelse for, at man kan snakke sig gennem den, er den, at man har en at snakke med. Og der har Regensen det prægtigste udvalg."

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Jubilæumstale

Relateret

Natasja Garne og Laura Degnegaard Knudsens tale ved Regensens 400-årsjubilæum
28. april 2023

Kristian Cedervall Lautas tale ved Regensens 400-årsjubilæum
28. april 2023

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/rakel-haslund-gjerrilds-tale-ved-regensens-400-arsjubilaeum>